

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра українознавства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан історичного факультету

(вказати назву структурного підрозділу)

Сергій ЛИТОВЧЕНКО

(вказати П.І.Б керівника)

2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Академічне письмо»

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань 03 Гуманітарні науки

(шифр і назва)

спеціальність 032 Історія та археологія

(шифр і назва)

освітня програма Історія та археологія

(шифр і назва)

спеціалізація Історія та археологія

(шифр і назва)

вид дисципліни обов'язкова

(обов'язкова / за вибором)

факультет історичний

2023 / 2024 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою філософського факультету
“ 16 ” червня 2023 року, протокол № 6

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: КУРУШИНА Марина Анатоліївна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри українознавства філософського факультету.

Програму схвалено на засіданні кафедри українознавства
Протокол від “12” червня 2023 року № 11

в. о. завідувача кафедри українознавства

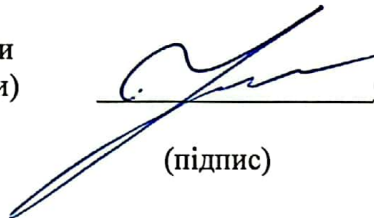

В'ячеслав ПОТОЦЬКИЙ

Програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи)

Історія та археологія

Гарант освітньої програми
(керівник проектної групи)

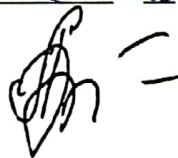
Сергій ЛИТОВЧЕНКО

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Програму погоджено методичною комісією історичного факультету
назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна дисципліна

Протокол від “23” червня 2023 року №

Голова методичної комісії

Олександр ТУМАКОВ

(підпис)

(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни “Академічне письмо” складена відповідно до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми підготовки перший (бакалаврський); спеціальність **032 «Історія та археологія»**

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни. Метою викладання навчальної дисципліни є

- навчити писати академічні тексти українською мовою;
- виробити навички роботи з науковою й довідковою літературою;
- формування навичок роботи з науковими текстами за фахом, умінь сприймати й відтворювати професійні тексти;
- навчити оформлювати академічні тексти відповідно до міжнародних стилів цитування;
- навчити коректному поводженню з авторським текстом;
- удосконалення навичок використання найуживаніших орфо- і пунктограм, лексико-стилістичних засобів при роботі з текстами офіційно-ділового та наукового стилю;
- активізація й розширення лексичного запасу; засвоєння лексики і термінології свого фаху;
- активізація умінь і навичок усного й писемного мовлення, навичок публічного виступу;
- формування навичок професійної комунікації, оцінки ситуації і вибору оптимальної мовної поведінки у професійній сфері: вплив на співрозмовника за допомогою вмілого використання різноманітних мовних засобів, оволодіння культурою монологу, діалогу та полілогу; умінь підбору й використання мовних засобів залежно від мети спілкування, удосконалення активних видів мовленнєвої діяльності;
- набуття комунікативного досвіду з метою розвитку творчих здібностей студентів, їхньої самореалізації як фахівців, активізація пізнавальних інтересів, реалізація евристичних здібностей як визначального чинника у формуванні професійної майстерності та конкурентоспроможності сучасного фахівця;
- формування навичок оформлення документів, що необхідні для презентації власних текстів в акад.середовищі (аплікаційні форми, обґрунтування наукового проекту, заявка на грант).

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

- навчити писати академічні тексти українською мовою; навчити оформлювати академічні тексти відповідно до міжнародних стилів цитування;
- навчити коректному поводженню з авторським текстом;
- удосконалення навичок використання найуживаніших орфо- і пунктограм, лексико-стилістичних засобів при роботі з текстами офіційно-ділового та наукового стилю;

- активізація й розширення лексичного запасу; засвоєння лексики і термінології свого фаху;
- активізація умінь і навичок усного й писемного мовлення, навичок публічного виступу;
- розвивати творче мислення студентів;
- сформувати навички оперування фаховою термінологією, створення, редагування, коригування власних наукових текстів.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є формування таких **загальних компетентностей**:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні, позиціонувати себе як випускника Каразінського університету.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 5. Здатність під час здійснення професійної діяльності спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово.

Формування таких **спеціальних (фахових) компетентностей**:

ФК 4. Здатність спілкуватися державною мовою, рідною мовою та однією з іноземних мов із використанням термінів і методик, прийнятих в фаховому середовищі; знати й вміти використовувати в професійних цілях давні мови.

ФК 5. Здатність опрацьовувати наукові праці та інформаційно-довідкові видання (бібліографічні довідники, путівники до архівних фондів, архівні описи тощо), використовувати сучасні інформаційно-пошукові системи.

ФК 6. Здатність виявляти історичні джерела (архівні та опубліковані документи, етнографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т. п.) для реалізації науково-дослідних проектів.

ФК 10. Здатність використовувати у фаховій діяльності знання з інших гуманітарних та соціальних наук, вміння аналізувати, оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні й соціальні події та явища.

ФК 11. Здатність коментувати, анутовати або редагувати тексти і документи відповідно до певних критеріїв; представляти результати наукових досліджень в друкованій формі, проводити їх презентацію.

ФК 12. Володіння методами викладання історії та суміжних дисциплін у загальноосвітніх навчальних закладах різних типів.

1.3. Кількість кредитів 4

1.4. Загальна кількість годин 120

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Нормативна / за вибором Нормативна	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2	
Семестр	
4	
Лекції	
64 год.	
Практичні, семінарські заняття	
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота	
56 год.	
Індивідуальні завдання	

1.6. Заплановані результати навчання

Студенти у результаті вивчення дисципліни мають знати:

- основні принципи написання академічного тексту
- основні міжнародні стилі цитування
- основні принципи коректного цитування авторських текстів

уміти:

- створювати власні академічні тексти;
- розрізняти види й призначення різних типів акад. текстів;
- сприймати, відтворювати, редагувати тексти офіційно-ділового й наукового стилів;
- скорочувати та створювати наукові тексти професійного спрямування, складати план, конспект, реферат тощо, робити необхідні нотатки, виписки відповідно до поставленої мети;

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Поняття про академічне письмо

Тема 1. Академічне письмо. Основні принципи.

Тема 2. Фокус академічного тексту. Основні вимоги до структури й змісту академічного тексту.

Тема 3. Плагіат. Автоплагіат. Принципи цитування.

Розділ 2. Підготовча робота з написання академічного тексту

Тема 1. Формулювання теми дослідження.

Тема 2. Мозковий штурм.

Тема 3. Пошук джерел. Принципи побудови аргументації.

Розділ 3. Написання академічного тексту

Тема 1. 5-параграфове есе. Принципи написання. Побудова абзаців. Заглавні речення. Стили цитування.

Тема 2. Коригування академічного тексту. Презентація академічного тексту. Робота з документацією науковця.

3. Структура навчальної дисципліни.

Назви розділів	Кількість годин								
	Денна форма					Заочна форма			
	Ра- зом	У тому числі				Ра- зом	У тому числі		
л		пр	і н	с	л		п р	і н	с
Розділ 1. Поняття про академічне письмо									
Тема 1. Академічне письмо. Основні принципи.		6			6				
Тема 2. Фокус академічного тексту. Основні вимоги до структури й змісту академічного тексту.		10			10				
Тема 3. Плагіат. Автоплагіат. Принципи цитування.		4							
Разом за розділом 1		20			16				
Розділ 2. Підготовча робота з написання академічного тексту									
Тема 1. Формулювання теми дослідження		6			6				
Тема 2. Мозковий штурм.		4			10				
Тема 3. Пошук джерел. Принципи побудови аргументації.		10			4				
Разом за розділом 2		20			20				
Розділ 3. Написання академічного тексту									
Тема 1. 5-параграфове есе. Принципи написання. Побудова абзаців. Заглавні речення. Стили цитування.		12			10				
Тема 2. Коригування академічного тексту. Презентація академічного тексту. Робота з документацією науковця.		12			10				

Разом за розділом 3		24			20				
Усього годин	120	64			56				

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

Не передбачено в програмі

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1.	Основні принципи акад.письма. Конспектування, складання списку питань для самоконтролю.	6
2	Структура акад.тексту. Укладання плану академ.тексту (есей).	10
3	Мозковий штурм. Підготовка тез, аргументів, контраргументів. Формулювання гіпотези. Визначення «покриття» теми акад. дослідження (план-конспект).	4
4	Пошук джерел інформації для теми акад. дослідження. Укладання списку джерел.	20
5	Написання акад.текстів (есей, анотація, резюме, автореферат). Корегування акад.текстів.	26
	Разом	56

6. Індивідуальні завдання

Не передбачені.

7. Методи контролю

Оцінка успішності знань студентів здійснюється у формах поточного контролю і підсумкового письмового заліку.

8. Методи контролю

Оцінка успішності знань студентів здійснюється у формах поточного контролю (робота під час практичних занять, тестування, усне опитування, домашні роботи) і підсумкового письмового контролю (залікова робота).

Дотримання **академічної доброчесності** здобувачами вищої освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання, атестації (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Здобувач освіти не допускається до складання заліку, якщо він не набрав впродовж семестру 10 балів.

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання									Разом	Екзамен (залікова робота)	Сума
Розділ 1			Розділ 2			Розділ 3		Контрольна робота, передбачена навчальним планом		60	100
T1	T2	T3	T1	T2	T3	T1	T2				
2	3	2	3	5	5	5	5	10	40		

T1, T2... теми розділів

Залікова робота складається з двох частин (максимально 60 б.):

1. Тестування (розрізнення фактів і критики, слабких і сильних тез; завдання на знання правопису (з поданих тем у списку) 40 б.
2. Текст есею (5 абзаців, історична тематика), завдання на визначення структури тексту (гачок, теза, головні речення, підтримувальні речення, висновок) (15б.), створення вторинного документа за текстом власного есею (одного документа за варіантами): анотація, тези, резюме (5б.). 20 б.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
		Для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100		Зараховано
70-89		
50-69		
1-49		Не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Academic Literacy: A Statement of Competencies Expected of Students Entering California's Public Colleges and Universities. – ICAS, 2002.
2. *Bailey. S.*, Academic Writing : A Handbook for International Students. – London and New York : Routledge, 2001.
3. *Bazerman C.* Shaping Written Knowledge: the Genre and Activity of the Experimental Article in Science. – Madison: University of Wisconsin Press, 1988.
4. *Berkenkotter C., Huckin T.* Genre Knowledge in Disciplinary Communication. – Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum, 1995
5. *Brown K., Hood S.* Academic Encounters: Life in Society Student's book: Reading, Study Skills, and Writing – Cambridge: CUP, 2002.
6. *Craswell, G.*, Writing for Academic Success. – London:Sage Publications, 2004. – 288 p.
7. *Crème, P., Lea M.*, Writing at University : A guide for students. – Berkshire:Open University Press, 2003.
8. *Cummins, J., Brown, K. and Sayers, D.*: Literacy, Technology, and Diversity. – Pearson, Allyn & Bacon, 2007.
9. *Ellis G., Sinclair B.*, Learning to Learn English: A Course in Learner Training. – Cambridge: CUP, 1997.
10. *Folse K.S., Muchmore-Vokoun, et al.*, Great Paragraphs: An Introduction to Writing Paragraphs. – Boston:Houghton Mifflin Harcourt, 2003.
11. *Gardner P.S.*, New Directions: Reading, Writing, and Critical Thinking/Cambridge Academic Writing Series. – Cambridge:CUP, 2004.
12. *Green, B.* The new literacy challenge / Literacy Learning: Secondary Thoughts, vol. 7, no. 1, 1999. - Pp. 36-46.
13. *Hamp-Lyons L., Heasley B.*, Study Writing: A Course in Written English for Academic and professional Purposes. – Cambridge: CUP, 2006.
14. *Hedge T.*, In the Picture. – Surrey: Nelson, 1985. – 96 p.
15. *Hogue A.*, First Steps in Academic Writing /The Longman Academic Writing Series. – Essex: Longman, 2007
16. *Jordan R.R.*, Academic Writing Course: Study Skills in English. – Essex: Pearson Education Ltd., 1999. – 160 p.
17. *Latulippe L.D.*, Writing as a Personal Product. – New Jersey: Prentice Hall Regents, 1992.
18. *Lave J., Wenger E.*, Situated Learning: Legitimate Peripheral Participation. – Cambridge: Cambridge University Press, 1991.

19. Lea M., Street B. Student writing in higher education: an academic literacies approach. – Studies in Higher Education, No. 23 (2), 1998. pp. 157-172
20. McArthur T., The Written Word: A Course in Controlled Composition. Book 1; Book 2. – Oxford: OUP, 1994.

Допоміжна література

1. Абрамович С. Д. Мовленнєва комунікація : підр. / С. Д. Абрамович, М. Ю. Чікарьова. – К., 2004.
2. Антисуржик: Вчимося ввічливо поводитись і правильно говорити : навч. посіб. / за заг. ред. О. Сербенської. – Львів, 1994.
3. Антоненко-Давидович Б. Як ми говоримо / Б. Антоненко-Давидович. – К., 1991.
4. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : підр. / Ф. С. Бацевич. – К., 2004.
5. Бендзар Б. Українська фонографічна передача антропонімів античної, англо-, німецько- і франкомовної літератур / Б. Бендзар, С. Бобинець. – Ужгород, 2000.
6. Биби́к С. П. Універсальний довідник-практикум з ділових паперів. – 2-е вид., випр. і доп. / С. П. Биби́к. – К., 1998.
7. Буяльський Б. А. Як ми спілкуємося: Мовленнєвий етикет українського народу / Б. А. Буяльський, А. В. Оверчук. – Вінниця, 2001.
8. Глуши́к С. В. Сучасні ділові папери : навч. посіб. / С. В. Глуши́к, О. В. Дияк, С. В. Шевчук. – К., 2009.
9. Гнатюк Л. П. Українська мова. Особливості практичного застосування / Л. П. Гнатюк, О. В. Бас-Кононенко. – К., 2006.
10. Горбачук В. Т. Барви української мови / В. Т. Горбачук. – К., 1997.
11. Городенська К. Синтаксична специфіка української наукової мови / К. Городенська // Українська термінологія і сучасність : Зб. наук. праць, Вип. IV. – К., 2001. – С.11–14.
12. Гриценко Т. Б. Українська мова та культура мовлення : навч. посіб. / Т. Б. Гриценко. – Вінниця, 2003.
13. Гуць М. В. Українська мова у професійному спілкуванні : навч. посіб. / М. В. Гуць, І. Г. Олійник, І. П. Ющук. – К., 2004.
14. Д'яков А. С. Основи термінотворення / А. С. Д'яков, Т. Р. Кияк, З. Б. Куделько. – К., 2000.
15. Ділова українська мова : навч. посіб. / О. Д. Горбул, Л. І. Галузинська, Т. І. Ситнік, С. А. Яременко / за ред. О. Д. Горбула. – 6-те вид., випр. – К., 2007.
16. Дудик П. С. Стилїстика української мови : навч. посіб. / П. С. Дудик. – К., 2005.

17. Клименко Н. Ф., Динамічні процеси в сучасному українському лексиконі : монографія / НАН України; Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні / Н. Ф. Клименко, Є. А. Карпіловська, Л. П. Кислюк. – К., 2008. – 335с.
18. Коваль А. П. Спочатку було Слово: Крилаті вислови біблійського походження в українській мові / А. П. Коваль. – К., 2001.
19. Козирський В. За правдиве назовництво українське / В. Козирський, В. Шендеровський. – К., 2003.
20. Кононенко В. І. Мова. Культура. Стиль: зб. ст. / В. І. Кононенко / АПН України; Прикарпатський ун-т ім. Василя Стефаника. – К., Івано-Франківськ, 2002.
21. Кочан І. М. Динаміка і кодифікація термінів з міжнародними компонентами в сучасній українській мові / І. М. Кочан. – Львів, 2004.
22. Кравець Л. В. Стилїстика української мови : Практикум : навч. посіб. для студ. філол. спец. вищих навч. закладів / за ред. Л. І. Мацько. – К., 2004.
23. Культура мови на щодень / за ред. С. Єрмоленко. – К., 2000.
24. Масенко Л. Українська мова у ХХ сторіччі: історія лінгвоциду: Документи і матеріали / Л. Масенко. – К., 2006.
25. Миронюк О. М. Історія українського мовного етикету. Звертання / О. М. Миронюк / НАН України; Ін-т української мови. – К., 2006.
26. Наливайко С. І. Тисяча найновіших тлумачень давніх українських назв, імен, прізвищ (на індоіранському матеріалі): довідник / С. І. Наливайко / НДІ українознавства; Національний гуманітарний проект «Україна: у вимірі тисячоліть». – К., 2008.
27. Нелюба А. М. Теорія і практика ділової мови / А. М. Нелюба. – Х., 1997.
28. Олійник О. Б. Світ українського слова : навч. посіб. / О. Б. Олійник. – К., 1994.
29. Пилинський М. М. Мовна норма і стиль / М. М. Пилинський. – К., 1976.
30. Півторак Г. Українці: звідки ми і наша мова / Г. Півторак. – К., 1993.
31. Плєскач В. Кальки в українській технічній термінології / В. Плєскач // Вісн. Нац. ун-ту «Львівська політехніка». – 2002. – № 453 : Проблеми української термінології. – С. 510–512.
32. Плотницька І. М. Ділова українська мова у сфері державного управління : навч. посіб. / І. М. Плотницька. – К., 2000.
33. Пономарів О. Культура слова. Мовностилістичні поради / О. Пономарів. – К., 1999.

34. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування : навч. посіб. / Я. Радевич-Винницький. – К., 2006.
35. Рожанківський Р. Зведення правил унормування української фахової мови / Р. Рожанківський // Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка». – № 453, 2002. – С. 203–209.
36. Рожанківський Р. Щодо українського стилю фахової мови/ Р. Рожанківський // Вісник : Проблеми української термінології. – Львів, Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка». – 1998, № 336. – С. 43–46.
37. Сагач Г. М. Ділова риторика: мистецтво риторичної комунікації : навч. посіб. / Г. М. Сагач. – К., 2003.
38. Стахів М. О. Український комунікативний етикет : навч.-метод. посіб. / М. О. Стахів. – К., 2008.
39. Ткаченко О. Б. Українська мова і мовне життя світу / О. Б. Ткаченко / НАН України; Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні. – К., 2004.
40. Українська мова: Енциклопедія / НАН України; Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні; Ін-т української мови / за ред. В. М. Русанівського. – вид. 3-тє, зі змінами і доп. – К., 2007.
41. Українська мова: історія і стилі. – Х., 1992.

Словники:

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і доп.) / Уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. – К., 2005.
2. Ганич Д. І., Олійник С. І. Словник лінгвістичних термінів / Д. І. Ганич, С. І. Олійник. – К., 1985.
3. Головащук І. С. Складні випадки наголошення. Словник-довідник / І. С. Головащук. – К., 2001.
4. Головащук І. С. Словник наголосів / І. С. Головащук. – К., 2000.
5. Головащук І. С. Словник-довідник з правопису та слововживання / І. С. Головащук. – К., 1989.
6. Головащук І. С. Українське літературне слововживання : словник-довідник / І. С. Головащук. – К., 1995.
- 7.

8. Караванський С. Практичний словник синонімів української мови / С. Караванський. – К., 2004.
9. Орфографічний словник української мови / [уклад. І. С. Головащук]. – К., 1994.
10. Орфоепічний словник української мови. – К., 1995.
11. Практичний словничок нормативних висловів / [упоряд. А. Сербенська]. – Львів, 2002. – 35с.
12. Словник іншомовних слів / за ред. О. Мельничука. – К., 1985.
13. Словник скорочень української мови. – К., 1982.
14. Словник труднощів української мови / за ред. С. Я. Єрмоленко. – К., 1989.
15. Словник української мови: У 11 т. – К., 1971 — 1981.
16. Словник-довідник з культури української мови / [упоряд. Д. Гринчишин, А. Капелюшний, О. Сербенська, З. Терлак]. – К., 2006.
17. Словник-довідник труднощів української мови / за ред. С. Єрмоленко. – К., 1992.
18. Тлумачний словник сучасної української мови / [уклад. Л. П. Коврига, Т. В. Ковальова, В. Д. Пономаренко] / за ред. В. С. Калашника. – Х., 2005.
19. Український орфографічний словник / за ред. А. Свашенко. – Х., 1997.

20.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. www.litopys.org.ua
2. www.mova.info
3. www.novamova.com.ua
4. www.pereklad.kiev.ua
5. www.pravopys.net
6. www.r2u.org.ua
7. www.rozum.org.ua
8. Dunn, W. Public Policy Analysis: An Introduction. – Englewood Cliffs, 1994. – 419 p. Ease: Essential Academic Skills in English. <http://www.ease.ac.uk>
9. APA Formatting and Style Guide/Purdue Online Writing Lab. URL: <https://owl.english.purdue.edu/owl/resource/664/01/> (viewed on 13.10.2016).
10. 7) Browse Citations in APA/University Libraries, University at Albany, State University of New York. 2014. URL: <http://library.albany.edu/cfox> (viewed on 13.10.2016).

11. 8) Browse Citations in MLA/University Libraries, University at Albany State University of New York. 2014. URL: <http://library.albany.edu/cfox?type=mla> (viewed on 13.10.2016).
12. 9) CASSI Search Tool Usage Agreement/American Chemical Society. URL: <http://cassi.cas.org> (viewed on 13.10.2016).
13. 10) Chicago-Style Citation Quick Guide: Author-Date//The Chicago Manual of Style/University of Chicago Press. Chicago: University of Chicago Press, 2010. URL: http://www.chicagomanualofstyle.org/tools_citationguide.html (viewed on 13.10.2016).
14. 11) Chicago-Style Citation Quick Guide: Notes and Bibliography//The Chicago Manual of Style/University of Chicago Press. Chicago: University of Chicago Press, 2010. URL: http://www.chicagomanualofstyle.org/tools_citationguide.html (viewed on 13.10.2016).
15. 12) Citing and referencing: AIP: a guide to the styles recommended by Monash schools and departments for students and researchers/Monash University Library. 2015. URL: <http://guides.lib.monash.edu/citing-referencing/aip> (viewed on 13.10.2016).
16. 13) Citing and referencing: Vancouver: a guide to the styles recommended by Monash schools and departments for students and researchers/Monash University Library. 2015. URL: <http://guides.lib.monash.edu/citing-referencing/vancouver> (viewed on 13.10.2016).
17. 14) Guide to Harvard style of Referencing/Anglia Ruskin University. 6th ed. 2016. URL: <http://libweb.anglia.ac.uk/referencing/harvard.htm> (viewed on 13.10.2016).
18. 117
19. 15) Harvard citation style: introduction/The University of Western Australia. Perth: University of Western Australia, 2016. URL: <http://guides.is.uwa.edu.au/harvard> (viewed on 13.10.2016).
20. 16) IEEE Citation Reference. URL: www.ieee.org/documents/ieeecitationref.pdf (viewed on 13.10.2016).
21. 17) IEEE Editorial Style Manual. Piscataway, 2014. URL: <https://development.standards.ieee.org/myproject/Public/mytools/draft/styleman.pdf> (viewed on 13.10.2016).
22. 18) ISO 690:2010 Information and documentation. Guidelines for bibliographic references and citations to information resources. URL:

- http://www.iso.org/iso/iso_catalogue/catalogue_tc/catalogue_detail.htm?csnumber=43320.
23. 19) Journal Titles and Abbreviations (BIOSIS Format). URL: http://entnemdept.ifas.ufl.edu/pubs/all_journals.htm (viewed on 13.10.2016).
24. 20) MLA Formatting and Style Guide/Purdue Online Writing Lab. URL: <https://owl.english.purdue.edu/owl/resource/747/01/> (viewed on 13.10.2016).
25. 21) NLM Catalog: Journals referenced in the NCBI Databases/National Center for Biotechnology Information, U.S. National Library of Medicine. URL: <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/nlmcatalog/journals> (viewed on 13.10.2016).
26. 22) OSCOLA: Oxford University Standard for the Citation of Legal Authorities/Faculty of Law, University of Oxford. 4th ed. URL: http://www.law.ox.ac.uk/sites/files/oxlaw/oscola_4th_edn_hart_2012.pdf (viewed on 13.10.2016).
27. 23) Reviews of Modern Physics Style Guide: Journal Title Abbreviations. URL: <https://journals.aps.org/files/rmpguapb.pdf> (viewed on 13.10.2016).
28. 24) The ACS Style Guide: effective Communication of Scientific Information/American Chemical Society Washington, Dc Oxford University Press. 3rd ed. Washington; New York: American Chemical Society Washington; Dc Oxford University Press, 2006. URL: <http://pubs.acs.org/isbn/9780841239999> (viewed on 13.10.2016)

Стандарти:

1. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання (ГОСТ 7.1—2003, ІДТ): ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. – Чин. від 2007.07.01. – К. : Держспоживстандарт України, 2007. – 47 с. – (Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи ; Національний стандарт України).
2. Інформація та документація. Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі. Загальні вимоги та правила: ДСТУ 3582-97. – Чин. від 1997.04.07. – К. : Держстандарт України, 1998.
3. ISO 9:1995 Information and documentation – Transliteration of Cyrillic characters into Latin characters – Slavic and non-Slavic languages – Електронний ресурс / Режим доступу: <http://kodeks.uni-bamberg.de/AKSL/Schrift/Transliteration.htm>